
IshopaniShat

ईशोपनिषत्

Document Information

Text title : IshopaniShat

File name : iisha.itx

Category : upanishhat, svara

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic Rishis

Transliterated by : NA

Proofread by : John Manetta, Sunder Hattangadi

Description-comments : 1/108; Shukla YajurVeda, Mukhya upanishad

Latest update : July 20, 1999

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 28, 2022

sanskritdocuments.org

ईशोपनिषत्

ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात् पूर्णमुदच्यते ।
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ अथ ईशोपनिषत् ॥

ॐ ईशा वास्यमिदं सर्वं यत्किञ्च जगत्यां जगत् ।
तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा मा गृधः कस्यस्विद्धनम् ॥ १॥

कुर्वन्नेवेह कर्माणि जिजीविषेच्छतं समाः ।
एवं त्वयि नान्यथेतोऽस्ति न कर्म लिप्यते नरे ॥ २॥

असुर्या नाम ते लोका अन्धेन तमसाऽऽवृताः ।
तांस्ते प्रेत्याभिगच्छन्ति ये के चात्महनो जनाः ॥ ३॥

अनेजदेकं मनसो जवीयो नैनद्देवा आप्रुवन्पूर्वमर्षत् ।
तद्धावतोऽन्यानत्येति तिष्ठत्तस्मिन्नपो मातरिश्वा दधाति ॥ ४॥

तदेजति तत्रैजति तद्दूरे तद्वन्तिके ।
तदन्तरस्य सर्वस्य तदु सर्वस्यास्य बाह्यतः ॥ ५॥

यस्तु सर्वाणि भूतान्यात्मन्येवानुपश्यति ।
सर्वभूतेषु चात्मानं ततो न विजुगुप्सते ॥ ६॥

यस्मिन्सर्वाणि भूतान्यात्मैवाभूद्विजानतः ।
तत्र को मोहः कः शोक एकत्वमनुपश्यतः ॥ ७॥

स पर्यगाच्छुक्रमकायमव्रण-

मस्त्राविरं शुद्धमपापविद्धम् ।

कविर्मनीषी परिभूः स्वयम्भू-

र्याथातथ्यतोऽर्थान् व्यदधाच्छाश्वतीभ्यः समाभ्यः ॥ ८॥

अन्धं तमः प्रविशन्ति येऽविद्यामुपासते ।
 ततो भूय इव ते तमो य उ विद्यायाँ रताः ॥ १॥
 अन्यदेवाहुर्विद्ययाऽन्यदाहुरविद्यया ।
 इति शुश्रुम धीराणां ये नस्तद्विचचक्षिरे ॥ १०॥
 विद्यां चाविद्यां च यस्तद्वेदोभयँ सह ।
 अविद्यया मृत्युं तीर्त्वा विद्ययाऽमृतमश्नुते ॥ ११॥
 अन्धं तमः प्रविशन्ति येऽसम्भूतिमुपासते ।
 ततो भूय इव ते तमो य उ सम्भूत्याँ रताः ॥ १२॥
 अन्यदेवाहुः सम्भवादन्यदाहुरसम्भवात् ।
 इति शुश्रुम धीराणां ये नस्तद्विचचक्षिरे ॥ १३॥
 सम्भूतिं च विनाशं च यस्तद्वेदोभयँ सह ।
 विनाशेन मृत्युं तीर्त्वा सम्भूत्याऽमृतमश्नुते ॥ १४॥
 हिरण्मयेन पात्रेण सत्यस्यापिहितं मुखम् ।
 तत्त्वं पूषन्नपावृणु सत्यधर्माय दृष्टये ॥ १५॥
 पूषन्नेकर्षे यम सूर्यं प्राजापत्य
 व्यूह रश्मीन् समूह तेजः ।
 यत्ते रूपं कल्याणतमं तत्ते पश्यामि
 योऽसावसौ पुरुषः सोऽहमस्मि ॥ १६॥
 वायुरनिलममृतमथेदं भस्मान्तँ शरीरम् ।
 ॐ क्रतो स्मर कृतँ स्मर क्रतो स्मर कृतँ स्मर ॥ १७॥
 अग्ने नय सुपथा राये अस्मान्
 विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् ।
 युयोध्यस्मञ्जुहुराणमेनो
 भूयिष्ठां ते नमोक्तिं विधेम ॥ १८॥
 ॥ इति ईशोपनिषत् ॥
 ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्पूर्णमुदच्यते ।
 पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥
 ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

IshopaniShat

pdf was typeset on December 28, 2022

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

